

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 19/2000 vp

Hallituksen esitys oluen matkustajatuomisten määriä koskevan lainsäädännön muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 2000 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen oluen matkustajatuomisten määriä koskevan lainsäädännön muuttamisesta (HE 112/2000 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Irmeli Virtaranta, valtiovarainministeriö
- tullisihteeri Anne Kohvakka, Tullihallitus.

Kirjallisen lausunnon ovat toimittaneet:

- Päivittäistavarakauppa ry
- Suomen Hotelli- ja Ravintolaliitto SHR ry

HALLITUKSEN ESITYS

Hallitus esittää valmisteverotuslakia, arvonlisäverolakia sekä tullilakia muutettavaksi siten, että muista maista kuin Euroopan unionin jäsenvaltioista saapuvan matkustajan mukanaan omaan käyttöön tuoman verottoman ja tullittoman oluen määrä korotetaan 15 litrasta 16 litraan. Samaa tuontirajoitusta sovellettaisiin myös Ahvenanmaan liikenteessä.

Samalla ehdotetaan korotettavaksi matkustajan oikeutta tuoda toisesta EU:n jäsenvaltiosta verolliseen hintaan hankittua olutta omaan käyttöön maksamatta lisää veroa Suomessa. Nykyinen 15 litran määrä korotettaisiin 1.11.2000 lukien 24 litraan ja vuoden 2001 alusta 32 litraan. Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1.11.2000.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esi-

tykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin muutoksin ja huomautuksin.

Hallituksen esitys merkitsee yhtä askelta sopeutumisessa EU:n yhteisesti päättämään alkoholipolitiikkaan ja alkoholiverotukseen. Valiokunta viittaa aiemmin mietinnössään VaVM

15/1997 vp esittämänsä kantaan, jonka mukaan hallituksen tulee toimia siten, että tämä sopeutuminen tapahtuu vähitellen eikä vasta tulevaisuudessa yhdellä kertaa tai aivan lyhyellä ajalla. Valiokunta katsoo, että sopeutumisen tulee tapahtua paitsi lisäämällä asteittain tuontimääriä, myös alentamalla asteittain alkoholiverotuksen tasoa.

Valiokunta on mainitussa mietinnössä todennut myös, että Suomen tavoitteena tulee olla, että alkoholiverotuksen kehittämisessä EU:n päätöksenteossa minimiverotuksen pohjalta otettaisiin huomioon alkoholinkulutuksen aiheuttamat sosiaali- ja terveystaloudelliset haitat, ja että hallituksen tulisi olla asiassa aktiivinen. Kannanottoon viitaten valiokunta katsoo, että EU:n alkoholiverotuksen minimitasoa korottaminen helpottaisi osaltaan Suomen sopeutumista EU:n alkoholiverotukseen.

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, Euroopan unionin jäsenvaltioista tuodun oluen määrällisiä rajoituksia koskevat muutosehdotukset johtuvat uudesta yhteisölaainsäädännöstä. Niin sanotun olutdirektiivin (2000/47/EY) mukaan Suomella on oikeus soveltaa vuoden 2005 loppuun saakka oluen tuontiin muista maista kuin unionin jäsenvaltioista vähintään 6 litran määrällistä rajoitusta. Toisaalta Suomen tulee laajentaa toisesta jäsenvaltiosta tuodun oluen määrää asteittain. Rajoitus on nostettava 24 litraan samanaikaisesti, kun kansallisesti saatetaan voimaan muista kuin jäsenvaltioista tuodun oluen määrällinen rajoitus eli 1.11.2000. Vuoden 2001 alusta määrällisen rajoituksen on oltava vähintään 32 litraa ja vuoden 2003 alusta vähintään 64 litraa.

Muusta maasta kuin unionin jäsenvaltiosta tuotavan oluen määrällisen rajoituksen korottamisen taustalla ovat yleisesti käytettävien olutpakkausten kokoon liittyvät käytännölliset näkökohdat. Matkustajat tuovat yleensä kaksi kahdeksan litran pakkausta, jolloin verottoman 15 litran raja ylittyy. Tullivalvonnassa menettelyyn ei ole käytännössä puututtu.

Sisämarkkinoiden tuontimäärien porrastettu korottaminen on ehdotettu toteutettavaksi teknisesti siten, että väliaikaisesta korotuksesta 24 litraan säädettäisiin erillisellä, valmistusverotuslain 18 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annettavalla lailla (2. lakiehdotus), joka tulisi voimaan 1.11.2000 ja olisi voimassa 31.12.2000 asti. Korotus 32 litraan toteutettaisiin valmistusverotuslain pysyväisluonteisella muutoksella (1. lakiehdotus), joka tulisi voimaan 1.11.2000, mutta jonka voimaantulosäännöksen mukaan lain jäsenvaltioista tapahtuvaa oluen tuontia koskeva 18 § tulisi kuitenkin voimaan vasta 1.1.2001.

Valiokunta ei pidä ehdotettua kaksivaiheista voimaantuloa onnistuneena ratkaisuna. Tuontimääriä koskevien määräysten muuttuminen kahdesti hyvin lyhyellä aikavälillä on omiaan aiheuttamaan epätietoisuutta etenkin matkustajakunnan keskuudessa. Liikennöijille porrastetusta voimaantulosta aiheutuisi ylimääräisiä kustannuksia muun ohessa matkustajille suunnattujen esitteiden painatuksesta. Valtiovarainministeriön vero-osastolta saadun selvityksen mukaan on mahdollista säätää kansallinen 32 litran määrärajoitus voimaan heti 1.11. lukien. Muutoksella ei ministeriön arvion mukaan olisi valtiontaloudellisia tai muitakaan vaikutuksia. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että toisesta EU:n jäsenvaltiosta tuotavan oluen 32 litran määrällinen rajoitus tulisi voimaan 1.11.2000 lukien.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 3. ja 4. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi lakiehdotuksen voimaantulosäännös muutettuna (Valiokunnan muutos-
ehdotus) ja

että 2. lakiehdotus hylätään.

Valiokunnan muutosehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marras-
kuuta 2000. (Poist.)

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Maria Kaisa Aula /kesk	Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Kari Uotila /vas
jäs.	Pirjo-Riitta Antvuori /kok	Jukka Vihriälä /kesk
	Seppo Kääriäinen /kesk	Jorma Vokkolainen /vas (osittain)
	Markku Laukkanen /kesk	vjäs. Ulla Juurola /sd
	Hanna Markkula-Kivisilta /kok	Bjarne Kallis /skl
	Virpa Puisto /sd	Kari Kantalainen /kok
	Ola Rosendahl /r	Mikko Kuoppa /vas (osittain)
	Anni Sinnemäki /vihr	Pirkko Peltomo /sd
	Sakari Smeds /skl	Anu Vehviläinen /kesk.
	Irja Tulonen /kok (osittain)	

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Jukka Vanhanen.

VASTALAUSE

Perustelut

Hallitus esittää (HE 112/2000 vp) oluen matkustajatuomisten määriä koskevan lainsäädännön muuttamista niin, että yksityishenkilö voi omaa käyttöä varten tuoda verotta matkатуomisena olutta toisesta jäsenvaltiosta 32 litraa ja kolmansista maista 16 litraa. Kolmansista maista kuitenkin vain sellaiselta matkalta, joka on kestänyt vähintään 20 tuntia.

Hallituksen perusteluista käy ilmi, että Suomi on sitoutunut nostamaan asteittain oluen verovapaan matkатуomisen määrän toisesta jäsenvaltiosta aina 110 litraan vuoden 2003 loppuun mennessä. Sen takia määrän nostaminen tällä hetkellä 15 litrasta 32 litraan, siltä osin kuin se koskee matkатуomisista toisesta jäsenvaltiosta on ymmärrettävää.

Oluen verovapaaseen tuontiin liittyvät ongelmat koskevat pääasiallisesti tuontia Virosta ja Venäjältä. Hallituksen esityksessä todetaan, että kun Suomi vuonna 1995 liittyi EU:n jäseneksi jouduttiin korottamaan verottomien oluiden määrää kahdesta litrasta 15 litraan, tämä johti lisääntyvään alkoholijuomien kulutukseen ja merkittäviin terveys- ja sosiaalipoliittisiin sekä järjestyksenpidollisiin ongelmiin.

1.

19 §

Yhteisön ulkopuolelta Suomeen matkustava henkilö saa tuoda verotta mukanaan tupakka-

Edellä mainittuihin ongelmiin vedoten Suomi teki vuonna 1996 komissiolle hakemuksen saada rajoittaa matkustajan verottoman oluen tuonin kolmansista maista kuuteen litraan. Neuvosto antoi meille oikeuden soveltaa tätä kuuden litran määrää vuoden 2005 loppuun saakka.

Tässä valossa tuntuisi epäjohdonmukaiselta ja käsittämättömältä mikäli nykyistä 15 litran määrää ei alennettaisi kun vahvoja argumentteja sen välttämättömyydestä on komissiolle lähetetyssä hakemuksessa esitetty. Olutpakkauksen koosta johtuen pidämme käytännöllisistä syistä kahdeksaa litraa sopivampana tuontirajana kuin kuutta litraa. Yhteen pakkaukseen sisältyy 24 tölkkiä eli 8 litraa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 4. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena,

että 2. lakiehdotus hylätään, ja

että 1. lakiehdotuksen 19 § ja 3. lakiehdotuksen 95 § hyväksytään seuraavasti:

tuotteita ja alkoholijuomia enintään seuraavat määrät:

(1—3 kohta kuten VaVM)

— 8 litraa olutta.

3.

95 §

Yhteisön ulkopuolelta Suomeen saapuva mat-

kustaja saa tuoda verotta henkilökohtaisia matkatavaroita enintään 1 100 markan arvosta, ei

kuitenkaan alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetussa laissa tarkoitettua olutta enempää kuin 8 litraa. Tähän arvoon ei sisällytetä 2 momentissa tarkoitettuja tuotteita eikä henkilökohtaisia tavaroita, jotka Suomeen palaava henkilö jäl-

leentuo tai tänne saapuva matkustaja tuo väliaikaisesti henkilökohtaiseen tai perheensä käyttöön matkan ajaksi.

— — — — —

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 2000

Bjarne Kallis /skl
Sakari Smeds /skl